

21 . 6 . 1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı geçici maddeler eklenmesi hakkında kanun tasarısının Millet Meclisince kabul olunan metni ve Cumhuriyet Senatosu Millî Savunma Komisyonu raporu (Millet Meclisi 1/304; Cumhuriyet Senatosu 1/1134)

(Not : Millet Meclisi S. Sayısı : 226)

*Millet Meclisi
Genel Sekreterliği
Kanunlar Müdürlüğü
Sayı : 1580*

15 . 7 . 1970

Cumhuriyet Senatosu Başkanlığına

Millet Meclisinin 14 . 7 . 1970 tarihli 127 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek işari oy ile kabul edilen, 21 . 6 . 1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı geçici maddeler eklenmesi hakkında kanun tasarısı, dosyası ile birlikte sunulmuştur.

Saygularımla.

*Ferruh Bozbeyli
Millet Meclisi Başkanı*

Not : Bu tasarı 17 . 4 . 1970 tarihinde Başkanlığa İlk Komisyona havale edilmiş ve Genel Kurulun 14 . 7 . 1970 tarihli 127 nci Birleşiminde öncelik ve ivedilikle görüşülerek kabul edilmiştir. (Millet Meclisi S. sayısı : 226)

Millî Savunma Komisyonu raporu

*Cumhuriyet Senatosu
Millî Savunma Komisyonu
Esas No. : 1/1134
Kayıt No. : 9*

23 . 7 . 1970

Cumhuriyet Senatosu Sayın Başkanlığına

21 . 6 . 1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı geçici maddeler eklenmesi hakkındaki tasarı dosyada mevcut aynı mahiyetteki diğer teklifler de göz önüne alınarak ve Millî Savunma Bakanı Ahmet Topaloğlu, Millî Savunma Bakanlığı Kanunlar Dairesi Başkanı Hâkim Albay Sait Acar, Genel Kurmay Başkanlığı temsilcisi Kur. Albay Fethi Aktar ile Millî Savunma Bakanlığı Kanunlar Dairesi 3 ncu Şube Müdürü Hâkim Üsteğmen Önder Barlas'da hazır olduğu halde 22 . 7 . 1970 tarihindeki toplantımızda müzakere ve kabul edildi.

Silâhli Kuvvetlerimizin insangücü ihtiyacı artan nüfusumuza uygun olarak tesbit edilmez. Muayyen bir kadronun silâh altında tutulması ve bu kadronun üstüne çıkılmaması esastır. Bu itibarla her sene artan nüfusumuz oranında Silâhli Kuvvetlerimizin de insangücünü artırmak bahis konusu değildir. Şu halde muayyen bir miktarının silâh altında bulundurulması bunlar dışında kalanların ise yurt savunmasının başka sahalarda istihdamı gerekmektedir. Bunların hangi sahalarda ve ne şekilde yurt savunmasına katılacakları pek tabii ayrı ve detaylı bir kanun konusudur.

Burada sayın üyelerin etraflıca üzerinde durdukları husus ihtiyaç fazlası kadronun ne şekilde tesbit ve ayırılacağı meselesidir. Çekirdek kadro dışında kalacak fazlalığın tesbitinde test, kur'a ve benzeri diğer görüşler öne sürülmüştür. Test usulünün bugün için er olacak gençlerimizin eğitim seviyeleri ile kabili telif görülememiştir. Keza diğer bir alternatif olarak ileri sürülen okuma yazma bilmeyenlerin askere alınmaması görüşü de eğitimimizi baltalayabileceği endişesi ile iltifat görmemiştir. Netice olarak bu günkü şartlar muvacehesinde en uygununun kur'a usulü olabileceği kanaatine varılmıştır.

Keza askerlik süresinin 20 aya indirilmesi de gerek bugünkü eğitim seviyesinin eskiye nazaran yükselmiş olması sebebiyle bu sürenin silâh altında kalmayı yeterli kıldığı, gerekse bu yolla cari harcamalardaki tasarrufun çekirdek kadronun eğitim ve vuruş gücünü daha üstün bir seviyede tutacağı mütalâasıyla uygun görülmüştür.

Bu arada kur'a usulünün Anayasamızın 60 nci maddesindeki yurt savunmasına katılmaya mütedair hükmüne de uygun olduğu görüşüne varılmıştır. Şöyle ki : Yurt savunmasına katılma sadece askere ve silâh altına alınma yoluyla değil muhtelif zamanlarda ve muhtelif şekillerde olmaktadır. Bu itibarla çekirdek kadro dışındaki fazlalığın ne şekilde yurt savunmasına katkıda bulunacakları bir kanunla tesbit edilince bunun Anayasamıza aykırılığı değil, bilâkis uygunluğu teyid edilmiş olacaktır.

Bütün bu nedenlerle tasarının Millet Meclisince kabul edilen şekli aynen benimsenmiş ve her hangi bir değişikliğe lüzum görmeden kabul edilmiştir.

Ayrıca Genel Kurulumuzda öncelik ve ivedilikle görüşülmesi hususunda istemde bulunulmasına karar verilmiştir.

Başkan İstanbul <i>T. Arıburun</i>	Başkan V. İstanbul <i>C. Yıldırım</i>	Sözcü Burdur <i>P. Kınaytürk</i>	Kâtip Samsun <i>H. E. Işıklar</i>
Afyon K. <i>K. Şenocak</i>	Toplantıda bulunamadı Çorum <i>M. Ş. Özçetin</i>	İçel T. Özdoğay	İzmir <i>O. Kor</i>
Aydın H. Goral	Van Bâzı hükümlerine muhalifim. Söz hakkım saklıdır. <i>F. Melen</i>	Tabii Üye <i>F. Özdelek</i>	Cumhurbaşkanınca S. Ü. Söz hakkım mahfuzdur. Muhalifim <i>F. Korutürk</i>
Toplantıda bulunamadı		Toplantıda bulunamadı	

MİLLET MECLİSİNİN KABUL
ETTİĞİ METİN

21 . 6 . 1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı geçici maddeler eklenmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — 1111 sayılı Askerlik Kanununun 5, 10, 17, 28, 31, 36 ve 41 nci maddeleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Madde 5. — Er ve erbaşlar için muvazzaflık hizmeti; Kara, Deniz, Hava Kuvvetleri ile Jandarma Genel Komutanlığında yirmi aydır. Bu hizmet Askerlik şubesinden sevk tarihinden başlar. Yirmi aydan ziyade askerlik yapanların fazla hizmetleri, askerlik çağının sonundan iki kat olarak düşülür.

Bu kanunun tesbit ettiği esaslar dışında veya muvazzaflık hizmetini yapmadıkça hiçbir fert askerlik çağından çıkarılmaz.

Madde 10. — Askerlik yükümlülüğüne tabi tutulma esasları aşağıda gösterilmiştir :

a) Her celp yılından evvel, o yıl silâh altında bulundurulacak er ve erbaş miktarı, Genelkurmay Başkanının teklifi üzerine Millî Savunma Bakanlığınca tesbit edilir.

O yıl askere alınacaklar, Millî Savunma Bakanlığınca tesbit edilen miktardan fazla geldiği takdirde, Silâhlı Kuvvetlerde ihtiyaç duyulan miktar kadar yükümlü, kur'a çekilmek suretiyle asker edilir. Ancak Silâhlı Kuvvetlerin ihtiyacına göre lüzumlu meslek ve tahsil grupları mensuplarının kur'a nisbeti her yıl Genelkurmay Başkanlığınca tesbit edilir. İhtiyaç halinde bunlar kur'a çektilmeden askerlik hizmetine tabi tutulabilirler.

Kur'a usulü, asker edileceklerin tesbiti ile bunların sınıflandırılması yönetmelikle düzenlenir.

Askerlik hizmetini yapmaya istekli olanlarla, 1111 sayılı Askerlik Kanununun 84, 85 ve 86 nci maddelerine tabi olanlar, kur'a usulüne tabi tutulmaksızın asker edilirler.

b) Barışta (a) bendi esaslarına göre kur'a ile tesbit edilecek ihtiyaçtan fazla olanların askerlik yükümlülüğü :

Yurt savunması ve kalkınması ile ilgili konularda yetiştirilme veya görevlendirilme veya yurt savunması ve kalkınmasına katkıda bulun-

MİLLÎ SAVUNMA KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

21 . 6 . 1927 tarih ve 1111 sayılı Askerlik Kanununun bâzı maddelerinin değiştirilmesi ve bu kanuna bâzı geçici maddeler eklenmesi hakkında kanun tasarısı

MADDE 1. — Millet Meclisi metninin 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

(Millî Savunma Komisyonunun kabul ettiği metin)

ma ödevlerinden biri veya birkaçı olarak aynı kanunla düzenlenir.

Bu bend hükmüne tabi olanların savaşta görevlendirilme esasları da aynı kanunda belirtilir.

c) Durumu aşağıdaki hallere uyanlar askere alınmazlar :

1. Türk Silâhlı Kuvvetleri Beden Kabiliyeti Yönetmeliğine göre bedenî kabiliyeti askerliğe elverişli olmayanlar askerlik hizmetinden muaf tutulurlar.

2. Bir baba veya dul ananın oğullarından birisi, barışta veya savaşta hizmet esnasında ölmüş veya mâlûl olmuş veyahut savaşta âkıbeti meçhul kalmış ve gâiplik kararı alınmışsa, ondan sonra gelen ilk oğlu istekli olmadıkça silâh altına alınmaz. Bu şekilde silâh altına alınmayanların askerlik yükümlülüğü (b) bendi esaslarına göre çıkarılacak kanunla gösterilir.

3. Türkiye'ye girdikleri tarihte yirmiiki yaşını doldurmuş veya geldikleri memlekette askerlik yapmış oldukları anlaşılan, Türkiye Cumhuriyeti uyruğuna girmiş göçmenler, asker edilmezler. Bunların askerlik yükümlülüğü (b) bendi esaslarına göre çıkarılacak kanunla gösterilir.

4. Barışta, seferberlik veya seferberlik ilânını henüz icabettirmiyen olağanüstü hallerde veya savaşta, askerliğini henüz yapmadan gönüllü olarak gerektirdiği sahalarda Genelkurmay Başkanının göstereceği lüzum üzerine Bakanlar Kurulu kararı ile özel olarak görevlendirilenler, Bakanlar Kurulu kararında belirtilen şartlara uydukları takdirde askerlik hizmetinden muaf tutulurlar.

5. Mülteciler ve T. C. uyruğunda olmayanlar asker edilmezler.

d) Kur'a neticesi askere alınmayanlar bu maddenin (b) bendine göre çıkarılacak kanun hükümlerine aykırı düşmedikçe resmî ve özel her türlü iş ile okul fakülte ve yüksek okula girebilir ve yurt dışına çıkmak için pasaport alabilirler.

Madde 17. — Her yıl askerlik çağına giren yükümlülerin nüfus kayıtlarına göre teahhüt edilen künyeleri askerlik şubelerince, yükümlülerin nüfusa kayıtlı olduğu yer askerlik şubeleri ile köy muhtarlıklarında 1 Nisandan 30

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

Nisana kadar askıya asılmak suretiyle ilân edilir. Bu ilân yükümlülere tebliğ mahiyetindedir.

O yıl askerlik çağına girdiği halde her ne sebeple olursa olsun köy ve mahalle muhtarlıklarında asılan listelerde ismi olmıyan veya sehven yazılan vatandaşlar 15 Mayıs'a kadar nüfus idarelerine müracaat ederek gerekli düzeltmeyi yaptırmaya mecburdurlar. Süresi içinde müracaat etmiyenler, ilk yoklama kaçağı addedilerek 83 ncü maddeye tabi tutulurlar.

Askerlik çağına girenlerin ilk yoklamaları ile ihtiyatların yoklamalarının nasıl yapılacağı ve bu yoklamalarla ilgili diğer hususlar yönetmelikle düzenlenir.

Madde 28. — Son yoklamaları yapılan kimseler Türk Silâhı Kuvvetleri Beden Kabiliyeti Yönetmeliğine göre ikiye ayrılırlar.

1. Askerliğe elverişli olanlar.
2. Askerliğe elverişli olmıyanlar.

Askerliğe elverişli olmıyanlar asker edilmezler.

Askerliğe elverişli olup olmadıklarının tesbiti için yoklama kurullarınca bir hastane sağlık kurulu muayenesine gönderilmelerinde zaruret görülenlerin, yönetmelikte tesbit edilecek esaslara göre yol ve iâşe masrafları Devletçe ödenir.

Madde 31. — Şubeleri dışındaki il ve ilçelerde, dış ülkelerde son yoklamasını yaptıranların her ne sebeple olursa olsun tâyin edilen günde son yoklamaya gelmiyenlerin kur'a numaraları nüfusa kayıtlı buldukları yer askerlik meclislerince çekilir. Askerliğe elverişli olanların kur'a çekimine esas olacak sıra numaraları asker alma teşkilâtınca yönetmelik esaslarına göre verilir.

Madde 36. — Ertesi seneye bırakılanlar, erteleme süreleri dolmadan kendi istekleri veya ertesi seneye bırakılma sebeplerinin ortadan kalkması halinde o yıl askere sevk edilebilirler.

Ancak son yoklama sırasında lise veya muadili okulu bitirerek memleket içinde veya dışında daha yüksek bir okula aynı yıl içerisinde her hangi bir sebepten giremediklerinden askerliklerine karar alınanların askere celp ve sevkleri bir yıl geri bırakılır. Bu gibilerden mütaakıp

(Milli Savunma Komisyonunun kabul ettiği metin)

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

senenin Aralık ayının son gününe kadar bir yüksek öğrenim kurumuna girdiklerine dair belge getirenlerin askerlikleri hakkında alınan karar askerlik meclisi toplu değilse idare kurullarınca ertesi seneye değiştirilir. Bu bir senelik imkândan yararlanmak istemiyenler, dilekçe ile müracaatları halinde emsali doğumlularla celse ve sevke tabi tutulurlar.

Ertesi seneye bırakılma sebepleri ortadan kalkan öğrencilerin bu durumları, fakülte, yüksek okul ve okullar tarafından 2 ay içinde kayıtlı buldukları askerlik şubelerine bildirilir.

MADDE 41. — Askere elverişli olmayanlardan idarece lüzumlu görülenler, askerî hastaneye sevk edilirler. Askerî hastane sağlık kurullarınca yeniden yapılan muayeneleri sonunda askerliğe elverişli oldukları anlaşılanlar asker edilirler.

MADDE 2. — 1111 sayılı Askerlik Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir :

GEÇİCİ MADDE 1. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten evvel sakata ayrılmış olanlar askere alınmazlar ve askerde olanlar terhis edilirler.

GEÇİCİ MADDE 2. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten evvel son yoklama sırasında ârizalı sağlam olarak ayrılanlardan henüz askere sevk edilmeyenler ile halen muvazaflık hizmetini yapmakta olanlar yeniden muayeneye tabi tutulurlar.

Bunlardan Türk Silâhlı Kuvvetleri Beden Kabiliyeti Yönetmeliği gereğince askerliğe elverişli olmadıkları anlaşılan muvazzaf erat terhis edilir ve halen askere sevk edilmeyenler askere alınmazlar.

GEÇİCİ MADDE 3. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten evvel askerlik yoklaması yapıp askerliğine karar alınanlar 1111 sayılı askerlik Kanununun bu kanunla değişen eski 10 ncu madde hükümlerine tabidirler.

GEÇİCİ MADDE 4. — Kur'a neticesi askere alınmayanlar bu kanunun 10 ncu maddesi (b) fıkrasında belirtilen kanun yürürlüğe girinceye kadar resmî ve özel her türlü iş ile okul fakülte ve yüksek okula girebilir ve yurt dışına çıkmak için pasaport alabilirler.

(Millî Savunma Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 2. — Millet Meclisi metninin 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — Millet Meclisi metninin geçici 1 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2. — Millet Meclisi metninin geçici 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3. — Millet Meclisi metninin geçici 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4. — Millet Meclisi metninin geçici 4 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

GEÇİCİ MADDE 5. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce, silâh altına alınan er, erbaş ve 1111 sayılı Askerlik Kanununa iki geçici madde eklenmesine dair 18 Temmuz 1963 tarih ve 291 sayılı Kanun gereğince Millî Eğitim Bakanlığı emrinde öğretmen olarak görevlendirilenler ile Silâhlı Kuvvetler okuma - yazma okullarında öğretmenlik yapmak üzere görevlendirilenler, 1 Kasım 1970 tarihinden itibaren 20 aylık muvazzaflık hizmetlerini ikmal ettikçe terhis edilirler.

GEÇİCİ MADDE 6. — 1975 yılının sonuna kadar son yoklamalarda askerliklerine karar verilenlerden ilköğretmen okulu mezunu olup Millî Eğitim Bakanlığı kadrolarında ilkokul öğretmeni olarak çalışanlar Millî Eğitim Bakanlığı emrine verilirler. Ancak, bunlardan lüzumu kadarı Silâhlı Kuvvetler okuma - yazma okullarında öğretmenlik yapmak üzere görevlendirilir. Bunların askerlik şubelerince sevklerinden itibaren gerek köy ilkokullarında ve gerekse Silâhlı Kuvvetler okuma - yazma okullarında öğretmen olarak çalışacakları süre içinde memuriyetleri ile ilişkileri kesilmez. Maaş ve özlük haklarını kendi statüleri içinde Millî Eğitim Bakanlığı Bütçesinden almaya devam ederler. Millî Eğitim Bakanlığında maaşlarını almaya devam ettikleri bu sürece resmî elbise giyemezler ve iâşe edilmezler. Bu öğretmenler askerlik hizmetleri süresince Millî Eğitim Bakanlığınca gösterilen köy ilkokullarında veya Millî Savunma Bakanlığınca gösterilen Silâhlı Kuvvetler okuma - yazma okullarında öğretmenlik yapmaya mecburdurlar. Öğretmenlik yapmak istemiyenler ile öğretmen hizmetleri sırasında usulüne göre öğretmenlik mesleki ile ilişkileri kesilenler geri kalan hizmetlerini er olarak tamamlamak üzere kıt'alara sevk edilirler. Bunların maaşları kesilir. Millî Eğitim Bakanlığınca emrine verilenler ve Silâhlı Kuvvetler okuma - yazma okullarında vazife gören öğretmenler firar ve izin tecavüzü bakımından Askerî Ceza ve Askerî Yargılama Usulü Kanununa hükümlerine tabi olmaya devam ederler. Silâhlı Kuvvetler okuma - yazma okullarında vazife gören öğretmenler hakkında Türk Silâh-

(Millî Savunma Komisyonunun kabul ettiği metin)

GEÇİCİ MADDE 5. — Millet Meclisi metninin geçici 5 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 6. — Millet Meclisi metninin geçici 6 ncı maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

lı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunundaki Silâhli Kuvvetlerde çalışan sivil personele ait hükümler uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 7. — Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten evvel 1111 sayılı Askerlik Kanununun 84, 85, 86, 89 ve 98 nci maddelerine tabi olanlar kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren altı ay içinde askerlik şubelerine müracaat ederek işlemlerini ikmal ettirdikleri takdirde kur'a usulüne tabi tutularak asker edilirler.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihte; bakaya, yoklama kaçağı ve saklı bulunanlardan bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 6 ay içinde resmî mercilere teslim olanların bu suçları hakkında takibat yapılmaz.

Bu kanunun yürürlüğe girdiği tarihe kadar; bakaya, yoklama kaçağı ve saklı suçlardan mahkûm olanların cezaları ceza mahkûmiyetlerinin neticelerine de şâmil olmak üzere affedilirler.

GEÇİCİ MADDE 8. — Bu kanunun 1 nci maddesi ile değiştirilen 1111 sayılı Askerlik Kanununun 10 ncu maddesinin (b) bendi gereğince çıkarılması gereken kanunla ilgili çabmalara derhal başlanır ve bu konudaki kanun tasarısı iş bu kanunun yürürlüğe girişinden itibaren bir sene içinde, Bakanlar Kurulunca T. E. M. Meclisine sevk edilir.

GEÇİCİ MADDE 9. — Bu kanunun nesi tarihinde askerlik yapmadan çağ dışına çıkmış olanlar silâh altına alınmazlar.

Bunlar hakkında 10 ncu madde (b) bendi uygulanır.

MADDE 3. — 1111 sayılı Askerlik Kanununun 6, 15, 16, 18, 19, 33 ve 34 ncu maddeleri ile aynı kanunun 2 nci maddesinin 4 ncu fıkrası ve 11 nci fıkrasının son cümlesi ve 1111 sayılı Askerlik Kanunu ile ek ve değişikliklerinin bu kanuna aykırı diğer hükümleri, 25 Nisan 1938 tarih ve 3370 sayılı Kanun, 18 Temmuz 1963 tarih ve 291 sayılı Kanun ile 9 Mayıs 1967 tarih ve 865 sayılı Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

1111 sayılı Askerlik Kanununun muhtelif maddelerinde yer alan artık erat, ruhsatlı erat ibareleri bu ibareleri ihtiva eden maddelerden çıkarılmıştır.

(Millî Savunma Komisyonunun kabul ettiği metin)

GEÇİCİ MADDE 7. — Millet Meclisi metninin geçici 7 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 8. — Millet Meclisi metninin geçici 8 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 9. — Millet Meclisi metninin geçici 9 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — Millet Meclisi metninin 3 ncu maddesi aynen kabul edilmiştir.

(Millet Meclisinin kabul ettiği metin)

MADDE 4. — Bu kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu kanunun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Millî Savunma Komisyonunun kabul ettiği metin)

MADDE 4. — Millet Meclisi metninin 4 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Millet Meclisi metninin 5 ncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

